

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Pöytäkirja

1/4

Kaivoslain uudistamisen työryhmä

Aika: Torstai 14.1.2021 klo 13.00-15.00

Paikka: Teams-kokous

Osallistajat:

Ilona Lundström, työ- ja elinkeinoministeriö (pj.)
Riitta Rönn, ympäristöministeriö
Taina Eckstein, valtiovarainministeriö
Tiina Sanila-Aikio, saamelaiskäräjät
Kirsi Levä, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
Pekka Tuomela, Geologian tutkimuskeskus
Sari Myllyoja, Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Antti Salonen, Suomen Kuntaliitto ry
Marja Anttonen, Paliskuntain yhdistys
Pekka Suomela, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Lauri Muranen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
Sami Hämäläinen, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
Leena Kristeri, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK
Päivi Lundvall, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Teija Kankaanpää, Kaivosteollisuus ry
Riitta Lönnström, Lapin liitto
Sami Koivula, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Maija Mela, maa- ja metsätalousministeriö
Riikka Aaltonen, työ- ja elinkeinoministeriö (siht.)
Tuula Manelius, työ- ja elinkeinoministeriö (siht.)

asiantuntijavieraat:

Ilkka Heikkinen ja Johanna Korpi, YM
Pirkko Posio, LAPELY
Mika Honkanen, TEM
kokouksesta pitää pöytäkirjaa Kirsi Loukiainen, TEM

Asialista

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja tiedotti työryhmälle, että ministeri Lintilä on allekirjoittanut päätöksen työryhmän toimikauden jatkosta.

Lisäyksiä asialistan muihin asioihin: Kirsi Levä ehdotti esiteltäväksi kaivoslakiin tullut muutos, jonka syynä on muuttunut laki julkisista kuulutuksista. Pekka Tuomela toivoi keskustelua kaivosasetuksesta.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin 23.10.2020 pidetyn kokouksen pöytäkirja esitetyin muutoksin.

3. Vuoden 2021 työsuunnitelma

Tuula Manelius esitteli vuoden 2021 työsuunnitelman työryhmälle. Täydennettiin työsuunnitelmaan HE:n käsittely työryhmän suunnitelluissa kokouksissa. Merkittiin työsuunnitelma tiedoksi.

4. Intressivertailuselvityksen tilannekatsaus

Ohjausryhmän puheenjohtaja Mika Honkanen esitteli hankkeen tilannekatsauksen. Merkittiin tiedoksi.

Kyseessä on TEAS-tutkimus, joka on VN:n tutkimus- ja selvitystoimintaa. Koordinointivastuu on VNK:lla. Ohjausryhmässä on edustus työ- ja elinkeinoministeriöstä, oikeusministeriöstä ja ympäristöministeriöstä. Kyseessä on tieteellisesti korkeatasoinen tutkimus, jonka tekijät kilpailutetaan. Tutkimuksen toteuttaja on valittuna helmikuun puolessa välissä. Tutkimus käynnistyy heti tämän jälkeen ja sen tulee olla valmis tammikuussa 2022. Alustavia tutkimustuloksia odotetaan jo kesäkuuksi 2021. Tutkimusta toteutetaan mm. työpajoina ja haastattelututkimuksina. Tutkijat kutsutaan työryhmän kokoukseen kertomaan hankkeen etenemisestä ja esittelemään välituloksia kesäkuussa.

5. Varausselvitys

Riikka Aaltonen esitteli varausselvitykseen liittyvän suunnitelman työryhmälle. Ministeriö teettää selvityksen, johon työryhmältä odotetaan näkemyksiä ja ehdotuksia maanantaihin 18.1. mennessä.

Varausselvitystä varten on käytössä TEM:n tutkimusrahoitusta 25 000 euroa. Kyseessä on avoin kilpailutus, jonka tarjouskilpailu avataan 19.1.2021. Tulokset raportoidaan työryhmän toukokuun kokouksessa.

Selvityksen keskeiset kysymykset, ryhmän kommentoitavaksi:

- varausmekanismin merkitys malminetsinnälle ja kaivostoimialalle, ja sen mahdolliset vaikutuksia esimerkiksi maankäytölle

- onko vastaavaa mekanismia käytössä verrokkimaissamme, ja jos ei ole niin miten varausmekanismiin rinnastettavat etuoikeuskysymykset on kyseisissä maissa ratkaistu
- varausmekanismin mahdollisesta poistamisesta aiheutuvat vaikutukset, ja millaisia muutostarpeita tästä aiheutuisi kaivoslakiin
- vaihtoehtoisia tapoja on ratkaista nykyisen varausmekanismin järjestämä etuoikeuskysymys
- voimassaolevan varausmekanismin kehittämismahdollisuudet muutoin kuin poistamalla se

Työryhmän kommentteja:

Tiina Sanila-Aikio: Ehdotetaan, että arvioidaan osana selvitystä saamelaisten koti-seutuun ja oikeuksiin kohdistuvat vaikutukset.

Riitta Rönn: Selvityksessä huomioitava eduskunnan talousvaliokunnan mietintö. Lainsäädännön kehittämisen näkökulmasta huomioitava arvio nykytilasta, sen perusteella poimitaan kehittämiskohteet. Prosessin läpinäkyvyys ja viestintä suurelle yleisölle keskeistä.

Marja Anttonen: Jaetaan esitys työryhmälle.

Merkittiin selvityksen toteuttaminen tiedoksi.

6. Suojelualueet: eri suojelualueet ja voimassa olevan lainsäädännön asettamat rajoitukset

Ilkka Heikkinen YM:stä esitteli työryhmälle eri suojelualueisiin liittyvää lainsäädäntöä ja lainsäädännön asettamia rajoituksia kaivostoiminnan kannalta.

Päivi Lundvall (SLL), Pirkko Posio (ELY) ja Teija Kankaanpää (KT ry) esittivät Heikkisen esitelmän jälkeen ennakkoon pyydyt kommenttipuheenvuorot.

Tiina Sanila-Aikio esitti puheenvuoron saamelaisten asemasta kaivoslakiin nähden. Ilkka Heikkinen totesi, että kysymys on myös ihmisoikeuksista ja asia on käsiteltävä erillisenä kokonaisuutena kaivoslakiuudistusta valmistellessa.

Merkittiin keskustelu tiedoksi.

7. Muut asiat

TEMin johtavan asiantuntijan rekrytointi, luonnonvarajuridiikka: hakuaikaa on jatkettu 18.1. asti.

Työryhmän jäsenet ja varajäsenet ovat saaneet kutsun Ympäristötiedon foorumin seminaariin: Yhteisvaikutukset ja rajapinnat valmistelussa olevissa lakihankkeissa. Verkkoilaisuus 17.2. klo 9-12, muistakaa ilmoittautuminen.

18.1. klo 10-11.30 on mahdollisuus kuulla Itä-Suomen yliopiston ympäristösääntelyn väitöskirjatutkija Saara Österbergin kaivosten vesienhallintaan ja ympäristölupaohjaukseen liittyvä esitys ja keskustella siitä. Teams-linkki toimitetaan kiinnostuneille perjantaina 15.1. <https://www.edilex.fi/ymparistojuridiikka/21879.pdf>

Kirsi Levän ja Pekka Tuomelan ehdottamat asiat siirtyivät ajan puutteen vuoksi seuraavaan kokoukseen.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.05.